

Spreken op B2

Spreken op B2 bestaat uit de volgende onderdelen:

- het takenboek *Spreken op B2*
- een website met extra materiaal en een programma om spreken te oefenen

Oefen spreken online!

- Ga naar www.staatsexamennt2.nl/sprekenopB2.
- Maak een account aan of log in.
- Klik op 'lesmateriaal' en voer hier eenmalig onderstaande code in.
- Klik op bevestigen.
- Je kunt nu direct beginnen.

Niet vergeten!

Mijn inloggegevens voor www.nt2.nl.

Mijn gebruikersnaam is:

Mijn wachtwoord is:

Spreken op B2

Examentraining spreekvaardigheid voor het Staatsexamen II

**Instituut voor Nederlands Taalonderwijs en Taaladvies
Universiteit van Amsterdam**

**Nicky Heijne
Francien Schoordijk**

Boom, Amsterdam

© 2015 Uitgeverij Boom, Amsterdam

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Vormgeving en opmaak: Impressie grafische vormgeving (Anja Verhart), Gouda

Illustraties: Sjors Vervoort, Eindhoven

Foto's: www.shutterstock.com

isbn 978 94 6105 624 5

nur 110

Inhoud

Voorwoord 6

Inleiding 8

Hoofdstuk 1 Het Staatsexamen Spreken 11
1.1 De onderdelen van het examen 12
1.2 De opdrachten 13

Hoofdstuk 2 Een passend antwoord 14
2.1 Het examen criterium 14

Hoofdstuk 3 Inhoud 19
3.1 Het examen criterium 19
3.2 Bepaal wat er van je verwacht wordt 20
3.3 Spreek over alle elementen die in de instructie staan 22

Hoofdstuk 4 Woord- en zinsvorming 29
4.1 Het examen criterium 30
4.2 De vorm van de werkwoorden 35
4.3 De tijd van de werkwoorden 40
4.4 Zouden of zullen? 41
4.5 De plaats van de werkwoorden 43
4.6 De correcte pronomina 46
4.7 Het gebruik van lidwoorden 50
4.8 Het gebruik van de passief 53
4.9 De volledigheid van de zin 55

Hoofdstuk 5 Woordenschat 58
5.1 Het examen criterium 59
5.2 Belangrijk vocabulaire voor het spreekexamen 63

Hoofdstuk 6 Uitspraak en spreektempo 96
6.1 Het examen criterium 97
6.2 Klanken 98
6.3 Woordaccent 102
6.4 Intonatie en zinsaccent 103
6.5 Verbonden spraak 106
6.6 Spreektempo 107

Hoofdstuk 7 Examen doen 109
7.1 De voorbereiding 109
7.2 Het examen doen 113

Achterflap Stappenplan

Inleiding

Voor wie is dit boek bedoeld?

Spreken op B2 is in de eerste plaats bedoeld voor studenten die zich willen voorbereiden op het onderdeel Spreken van het Staatsexamen NT2 programma II. Daarnaast kunnen ook anderen hun spreekvaardigheid trainen en verbeteren met de aanwijzingen, tips en oefeningen in dit boek.

Hoe is het boek opgebouwd?

In het eerste hoofdstuk van dit boek wordt kort informatie gegeven over het Staatsexamen Spreken. Je krijgt een beeld van hoe het examen eruit ziet en wat voor opdrachten je kunt verwachten. De volgende hoofdstukken zijn ingedeeld volgens de beoordelingscriteria bij het Staatsexamen NT2 II. Per hoofdstuk wordt een beoordelingscriterium behandeld en geoefend. Het gaat om de volgende criteria:

- een passend antwoord;
- inhoud;
- woord- en zinsvorming;
- woordkeus;
- uitspraak en tempo.

Tot slot bereiden we je in hoofdstuk 7 voor op het examen zelf met een aantal praktische tips.

Hoe kun je het boek gebruiken?

Je kunt het boek het beste van het begin tot het einde doorwerken. Vlak voor je het Staatsexamen doet, moet je hoofdstuk 7 nog eens goed doorlezen. De oefeningen in dit boekje en de oefeningen op de website lijken veel op de opdrachten die je op het examen kunt verwachten. Doe de oefeningen aan de computer als dat gevraagd wordt. Maak er een gewoonte van om bij de spreekoefeningen hardop te spreken. Neem jezelf op waar dat kan

en luister kritisch naar je eigen teksten. In het begin is het vreemd om naar je eigen stem te luisteren maar daar wen je snel aan. Het oefenmateriaal op de website biedt niet altijd de gelegenheid om jezelf op te nemen. Wil je jezelf vaker opnemen, maak dan gebruik van gratis software op het internet, zoals bijvoorbeeld *Vocaroo* (www.vocaroo.com).

Het stappenplan

Het stappenplan achter in het boek vormt een handige checklist bij de aanpak van de spreekopdrachten van het examen Spreken. Bekijk het nog eens goed vlak voordat je examen gaat doen.

Wat vind je op de website?

Naast spreekoefeningen vind je op de website allerlei overzichten. Zo is er een overzicht van handige zinnestelsels die je bij diverse taalhandelingen kunt gebruiken en een overzicht van lastige klanken voor de verschillende moedertaalsprekers. In de sleutel staan de antwoorden en ook zijn er uitwerkingen van de langere spreekopdrachten. Het zijn goede voorbeelden van hoe je de opdracht zou kunnen uitvoeren. Vergelijk ze met wat jij hebt ingesproken. Bevatten jouw antwoorden dezelfde elementen? Welke vaste zinnestelsels zijn gebruikt? Zijn er woorden gebruikt die beter passen bij de opdracht dan de woorden die jij hebt gekozen?

1

Het Staatsexamen Spreken

Met het onderdeel Spreken van het Staatsexamen NT2 Programma II wordt getoetst of je spreekvaardigheid op niveau B2 van het Europees Referentiekader (ERK) is. In dit hoofdstuk lees je wat je precies moet kunnen om te slagen voor dit examen. In de volgende hoofdstukken bekijken we op welke aspecten gelet wordt bij de beoordeling van het examen.

Als je spreekt op B2-niveau, ben je in staat om actief deel te nemen aan een gesprek met moedertaalsprekers en aan dat gesprek je bijdrage te leveren. Ook kun je actief meedoen aan een discussie en kun je in die discussie een standpunt uitleggen of ondersteunen. Je kunt bovendien duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven van een breed scala aan onderwerpen, een standpunt toelichten en de voordelen en nadelen van diverse opties beschrijven.

Je mag aarzelen en haperen want dat hoort bij het spreekproces en dat mag dus ook op het examen zolang het maar niet te vaak gebeurt. Luister maar eens goed naar moedertaalsprekers. Hoe vaak gebeurt het niet dat iemand 'eh' zegt, zichzelf herhaalt of een zin opnieuw begint? Dat is meestal helemaal niet storend.

Op het examen moet je laten zien dat je een boodschap verstaanbaar en begrijpelijk kunt verwoorden. Bovendien moet de boodschap passen in de situatie. Dat klinkt logisch maar daarvoor moet er heel wat gebeuren. Allereerst moet de inhoud van de boodschap bedacht en gepland worden. Dan wordt de boodschap geformuleerd. Daarbij moet je de juiste woorden kiezen en die woorden in grammaticaal correcte zinnen zetten. Ten slotte moet je ervoor zorgen dat je makkelijk te verstaan bent.

Lees eerst de onderstaande beschrijving van het examen zorgvuldig door. Je weet dan wat je kunt verwachten. Zo kom je tijdens het examen niet voor verrassingen te staan.

Het onderdeel Spreken van het Staatsexamen II wordt digitaal afgenomen. De kandidaten zitten aan de computer met een koptelefoon op en een microfoon voor hun mond. Doordat het examen afgenomen wordt aan de computer, kunnen er geen echte gesprekken gevoerd worden. Bij de meeste opdrachten wordt een situatie beschreven. Je moet dan proberen je in die situatie te verplaatsen, want je moet iets zeggen dat in die situatie past. Het komt vaak voor dat je moet reageren alsof je tegen een denkbeeldige persoon aan het praten bent. Soms staan er bij de opdrachten plaatjes of een stukje tekst. Je krijgt dan altijd tijd om deze extra informatie goed te bekijken.

1.1 De onderdelen van het examen

Het examen bestaat uit drie onderdelen. Elk deel begint met een korte instructie. Daarna komen de opdrachten. Je kunt luisteren naar de opdrachten en meelesen op het scherm. Een pieptoon in de koptelefoon geeft aan wanneer je moet beginnen met spreken. Als je spreektijd om is, hoor je weer een pieptoon. Bij de opdrachten in deel 1 moet je een kort antwoord geven van enkele woorden of maximaal twee zinnen. De spreektijd is dan steeds twintig seconden. Daarvoor krijg je steeds vijf seconden bedenktijd. Bij de opdrachten in deel 2 wordt een langer antwoord verwacht. Je hebt dan vijftien seconden bedenktijd. De spreektijd is dertig seconden. Als je bij de opdrachten van deel 1 en deel 2 vindt dat je antwoord volledig is, hoef je niet alle spreektijd te gebruiken. Tot slot krijg je in deel 3 twee opdrachten waarbij je per onderwerp twee minuten moet spreken. Je krijgt dan vooraf twee minuten om de opdracht voor te bereiden. Bij dit laatste onderdeel is het wel belangrijk dat je de totale spreektijd gebruikt, of in ieder geval een groot deel daarvan.

Onderdeel 1	korte opdrachten spreektijd (maximaal) 20 seconden (aantal: 6)
Onderdeel 2	middellange opdrachten spreektijd (maximaal) 30 seconden (aantal: 9)
Onderdeel 3	lange opdrachten spreektijd 2 minuten (aantal: 2)

1.2 De opdrachten

De situaties die je in de opdrachten van het examen aantreft, zijn heel algemeen. Iedereen maakt wel eens zo'n situatie mee en iedereen kan zich dan ook gemakkelijk in de situatie inleven. Je hoeft dus niet bang te zijn dat je helemaal niet weet wat je moet zeggen omdat je niks van het onderwerp weet. Bovendien word je vaak geholpen door de informatie die je bij de opdracht krijgt in de vorm van plaatjes, tabellen of toelichtende tekst. Het zijn situaties uit het dagelijks leven van mensen, die zich bijvoorbeeld voor kunnen doen tijdens het boodschappen doen, of als je met het openbaar vervoer reist, of situaties die betrekking hebben op wonen, zoals bijvoorbeeld het scheiden van afval of het contact met de burens.

Een andere categorie opdrachten bestaat uit situaties op het werk of situaties die voorkomen als je een cursus of opleiding volgt. Zo moet je bijvoorbeeld vrij vragen van je werk of studie vanwege een belangrijke gebeurtenis, zoals een huwelijk binnen je familie of een begrafenis van iemand die je goed hebt gekend. In andere situaties moet je misschien dingen uitleggen, iemand advies geven, iemand overtuigen of een verzoek weigeren. In alle opdrachten moet je alledaags taalgebruik gebruiken. Er wordt nooit van je gevraagd om vaktaal te gebruiken.

Tip

Op de website van de Staatsexamens: (https://www.cve.nl/item/staatsexamens_nederlands_als) vind je een uitgebreide instructie voor het spreekexamen. Op die website staat altijd de meest actuele informatie over de afname van het examen. Ook kun je er oefenexamens downloaden.